

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

BERNARD CORNWELL

ȚINUTURI ÎN FLĂCĂRI

Traducere din limba engleză
ANDREI POGĂCIAS

București
2018

Toponime

Modul de scriere a topónimelor în Anglia anglo-saxonă suscitată controverse, neexistând un acord pe deplin acceptat nici măcar în privința denumirilor însăși. Astfel, Londra a fost redată ca Lundonia, Lundenberg, Lundenne, Lundene, Lundewic, Lundenceaster și Lundres. Fără îndoială, unii cititori vor prefera alte versiuni ale numelor de mai jos, dar de obicei am apelat la denumirea indicată în *Oxford Dictionary of English Place-Names* pentru perioada domniei lui Alfred (871–899 d.Hr.). Însă nici această soluție nu este infailibilă. Insula Hayling se scria, în anul 956, atât Heilincigae, cât și Hæglingaiggæ. Nici eu nu am fost constant tot timpul; am preferat versiunea modernă, Anglia, termenului Anglaland, și în loc de Norðhymbralond am folosit Northumbria pentru a nu induce ideea că granițele străvechiului regat ar coincide cu cele ale țării moderne. Prin urmare, această listă este rezultatul unui compromis, la fel ca ortografierea în sine a denumirilor.

Dealul lui Æsc

Æscengum

Æthelingæg

Beamfleot

Bebbanburg

Ashdown, Berkshire

Eashing, Surrey

Athelney, Somerset

Benfleet, Essex

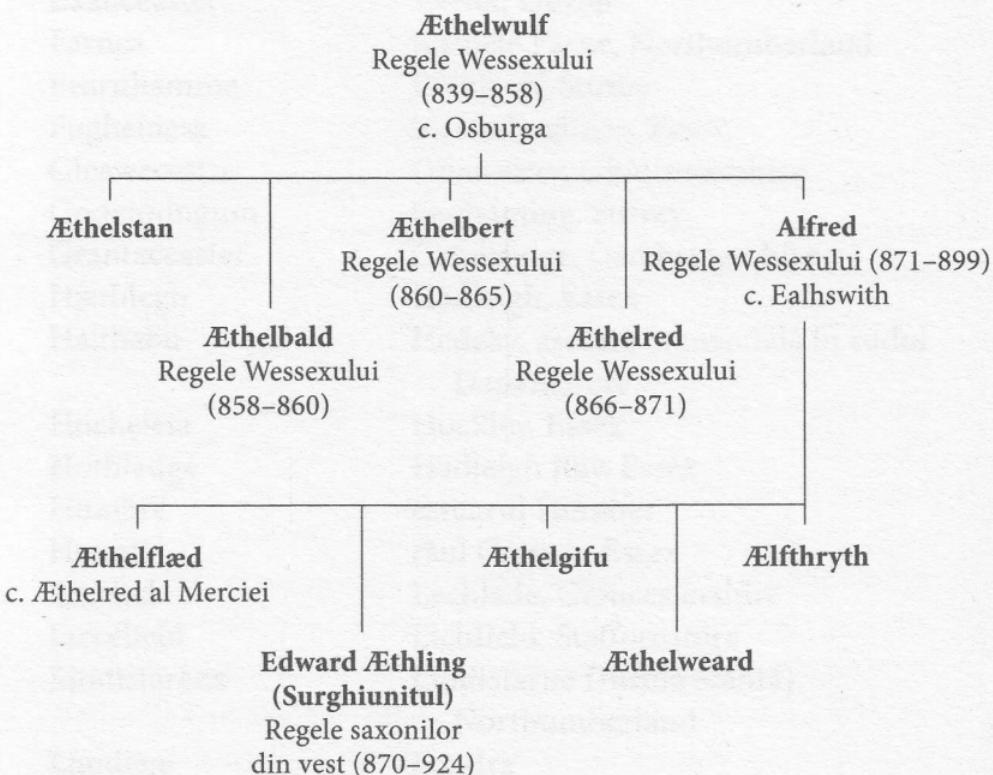
castelul Bamburgh, Northumberland

ReCaninga	într-o oameni și cărti insula Canvey, Essex
Cent	Kent
Defnascir	Devonshire
Dumnoc	Dunwich, Suffolk (acum în cea mai mare parte înghițit de ape)
Dunholm	Durham, comitatul Durham
East Sexe	Essex
Eoferwic	York
Ethandun	Edington, Wiltshire
Exanceaster	Exeter, Devon
Farnea	insulele Farne, Northumberland
Fearnhamme	Farnham, Surrey
Fughelness	insula Foulness, Essex
Gleawecestre	Gloucester, Gloucestershire
Godelmingum	Godalming, Surrey
Grantaceaster	Cambridge, Cambridgeshire
Hæthlegh	Hadleigh, Essex
Haithabu	Hedeby, aşezare comercială în sudul Danemarcei
Hocheleia	Hockley, Essex
Hothledge	Hadleigh Ray, Essex
Humbre	estuarul Humber
Hwealf	râul Crouch, Essex
Lecelad	Lechlade, Gloucestershire
Liccelfeld	Lichfield, Staffordshire
Lindisfarena	Lindisfarne (Insula Sfântă), Northumberland
Lundene	Londra
Sæfern	fluviul Severn
Scaepege	insula Sheppey, Kent
Silcestre	Silchester, Hampshire
Sumorsæte	Somerset
Suthriganaweorc	Southwark, regiunea Londrei
Temes	fluviul Tamisa
Thunresleam	Thundersley, Essex
Tinan	fluviul Tyne

Torneie pentru oameni și cai
insula Thorney, acum dispărută –
se află în apropierea gării West
Drayton de azi, lângă aeroportul
Heathrow

Uisc	fluviul Exe
Wiltunscir	Wiltshire
Wintanceaster	Winchester, Hampshire
Yppe	Epping, Essex
Zegge	insulă fictivă din Frizia

Familia regală din Wessex

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

PARTEA ÎNTRÂI

Seniorul războiului

Unu

Nu cu multă vreme în urmă am fost la o mănăstire oarecare. Am uitat unde, dar era în teritoriile ce formau odinioară Mercia. Călătoream înspre casă cu vreo duzină de oameni, era o zi umedă de iarnă și nu voiam decât un adăpost, mâncare și căldură, dar călugării s-au comportat de parcă se treziseră cu o bandă de normanzi în fața porților. Uhtred de Bebbanburg era între zidurile lor, și aveam o asemenea reputație, încât se așteptau să-i măcelăresc.

– Vreau doar pâine, am reușit într-un târziu să-i fac să priceapă, brânză dacă aveți și ceva bere. Aruncând bani pe podeaua sălii, am repetat: Pâine, brânză, bere și un pat cald. Nimic altceva!

A doua zi dimineață ploua de parcă era sfârșitul lumii, astfel că am așteptat până când vântul și vremea rea s-au mai potolit. În timp ce mă plimbam prin mănăstire am ajuns într-un coridor întunecat, unde trei călugări amărâți copiau manuscrise. Îi supravegheea un călugăr mai în vîrstă, cu părul alb, față posomorâtă și o mină antipatică. Purta o șubă din blană peste rasă și avea o biciușcă din piele cu care să-i îndemne la mai mult zel pe cei trei copiști.

– Nu trebuie să fie deranjați, stăpâne, îndrăzni el să-mi șuiere. Stătea pe un scaun lângă un mangal, a cărui căldură nu ajungea până la cei trei scribi.

– Latrinele n-au fost spălate lună, i-am zis, și tu pari că pierzi vremea.

Respect pentru români cărți Așa că bătrânul călugăr tăcu, iar eu m-am uitat peste umărul copiștilor pătați de cerneală. Unul, un Tânăr tras la față, cu buze groase și cu o gușă mare, copia o poveste a vieții sfântului Ciaran, care zicea cum un lup, un vitezur și o vulpe au ajutat la construirea unei biserici în Irlanda, iar dacă Tânărul călugăr credea bazaconile asta, atunci era la fel de prost precum arăta. Al doilea făcea ceva folositor, copiind un act de donație a unui teren, cu toate că era cel mai probabil un fals. Mănăstirile se pricep să inventeze acte vechi prin care să dovedească donarea unei moșii bogate pentru biserică de către un rege de demult și pe jumătate uitat, forțând astfel proprietarul de drept să cedeze terenul sau să le plătească o mare sumă în chip de compensație.

Au încercat o dată și cu mine așa ceva. Când un preot mi-a adus documentele, m-am pișat pe ele, apoi am postat douăzeci de soldați cu spade pe pământul cu pricina și i-am trimis vorbă episcopului să vină să-l ia oricând dorește. N-a venit niciodată. Oamenii le spun copiilor că vor izbândi în viață numai prin muncă sărguincioasă și chibzuință, dar asta e o bazaconie la fel de mare ca a crede că un vitezur, o vulpe și un lup ar putea să construiască o biserică. Calea către bogăție este să devii episcop creștin sau abatele unei mănăstiri și astfel să fii investit de Ceruri cu permisiunea de a minți, a însela și a fura ca să-ți atingi telul.

Al treilea Tânăr copia o cronică. I-am dat pana la o parte ca să văd ceea ce tocmai scrisese.

– Știți să citiți, stăpâne? întrebă călugărul bătrân.

Părea o întrebare inocentă, dar sarcasmul era neîndoienic.

– „În acest an“, am citit cu voce tare, „păgânii au venit din nou în Wessex, cu o mare armie, o hoardă cum nu se mai văzuse până atunci, și au pustiit toate pământurile, provocând mare durere poporului lui Dumnezeu, care, prin mila Domnului nostru Iisus Hristos, a fost salvat de conducătorul Merciei Æthelred, care a venit cu armata sa la Farnhamme, unde i-a făcut una cu pământul pe păgâni.“ Mi-am pus degetul pe text. În ce an s-a întâmplat asta? l-am întrebat pe copist.

– În anul Domnului nostru 892, stăpâne, murmură el făstăcit.

Rești așta ce-i? am întrebat, răsfoind paginile pergamentului pe care-l copia.

- Sunt anale, răspunse călugărul mai bătrân în locul Tânărului, Analele Merciei. Acela este singurul exemplar, stăpâne, iar acum facem o copie.

M-am uitat din nou la pagina proaspăt scrisă.

- Æthelred a salvat Wessexul? am întrebat ridicând glasul.

- Aşa a fost, spuse bătrânul călugăr, cu ajutorul lui Dumnezeu.

- Dumnezeu? am mărât. A fost cu ajutorul meu! Eu am dat acea bătălie, nu Æthelred!

Nici unul dintre călugări nu spuse nimic. Doar se holbau la mine. Un om de-al meu veni la capătul boltit al corridorului și se rezemă acolo, cu un rânjet pe față pe jumătate știrbă.

- Am fost la Fearnhamme! am adăugat, smulgând singurul exemplar al Analelor Merciei și frunzărindu-i paginile aspre. Æthelred, Æthelred, Æthelred, fără să pomenească de Uhtred, Alfred abia dacă e menționat, Æthelflæd deloc, doar Æthelred. Am dat la pagina care povestea evenimentele de după Fearnhamme. „Iar în acest an“, am citit cu voce tare, „din marea milă a lui Dumnezeu, căpetenia Æthelred și æthelingul Edward au condus oamenii din Mercia la Beamfleot, unde Æthelred a luat mare pradă și a făcut un masacru grozav printre păgâni.“ M-am uitat la călugărul bătrân. Æthelred și Edward au condus acea armată?

- Aşa se spune, stăpâne.

Vorbea nervos, fără nici o urmă din disprețul de dinainte.

- Eu i-am condus, nenorocitule!

Am smuls paginile copiate și le-am dus la mangal cu analele originale cu tot.

- Nu! protestă bătrânul.

- Sunt minciuni, i-am zis.

Ridică împăciuitor o mâna și-mi spuse pe un ton smerit:

- Timp de patruzeci de ani, stăpâne, scrierile acestea au fost intocmite și păstrate. Sunt povestea poporului nostru! Este singurul exemplar!

Respectătorul meu
– Sunt minciuni, am zis din nou. Am fost acolo. Am fost pe dealul de la Fearnhamme și în mlaștina de la Beamfleot. Ai fost acolo?

– Eram doar un copil, stăpâne.

Scoase un țipăt îngrozit când am aruncat manuscrisele pe mangal. Încercă să salveze pergamentele, dar i-am dat peste mâină.

– Am fost acolo, am repetat, cu privirea atâtă la foile care se înnegreau, se contorsionau și părăiau înainte ca focul să le înghețe marginile. Am fost acolo.

– Patruzeci de ani de muncă! icni bătrânul călugăr, neverindu-i să credă.

– Dacă vrei să știi ce s-a întâmplat, hai la mine la Bebbanburg, și-ți voi spune adevărul.

N-au venit. Bineînțeles că n-au venit. Dar eu am fost la Fearnhamme, și acela a fost doar începutul poveștii.

Doi

Era dimineață și eram Tânăr și marea licărea argintie și roz sub fuioarele de ceată care acopereau țărmul. La sud era Cent, la nord era Anglia de Est și în spatele meu era Lundene, în timp ce în față răsărea soarele, aurind cei câțiva nori mărunți care se întindeau pe cerul luminos al zorilor.

Eram în estuarul fluviului Temes. Corabia mea, *Seolferwulf*, era proaspăt construită și lăua apă, aşa cum fac corăbiile noi. Meșteri frizoni o făcuseră din scânduri de stejar care erau neobișnuit de deschise la culoare, și de aici numele – *Lupul Argintiu*.

În spatele meu erau *Kenelm*, botezată de regele Alfred după nu știu ce sfânt martirizat, și *Dragonul Călător*, o navă pe care o capturaserăm de la danezi. *Dragonul Călător* era o frumusețe, construită aşa cum numai danezii știau. O navă zveltă, ușor de manevrat și letală în luptă.

Seolferwulf era și ea o frumusețe; carenă lungă, scânduri late și provă înaltă. Plătisem pentru ea cu banii mei, le-am dat aur constructorilor frizoni și am urmărit cum îi creșteau coastele, cum se învelea în scânduri și cum i se ridică prova semeată.

La provă era un cap de lup din stejar pictat în alb, cu o limbă roșie atârnândă, ochi roșii și colți galbeni. Episcopul Erkenwald, care conducea Lundene, mă dojenise, spunând că ar fi trebuit să-mi botez corabia după vreun sfânt papă-lapte, și-mi dăduse un crucifix pe care dorea să-l pun pe catargul lui *Seolferwulf*; eu, în schimb, l-am ars pe zeul de lemn pe crucea lui de lemn

Reșibi-am amestecat cenușa cu mere zdrobite, cu care am hrănit două scroafe. Eu cred în Thor.

În dimineața aceea de demult, când eram încă Tânăr, am vâslit înspre est pe marea roz-argintie. Prova mea cu cap de lup era ornamentată cu o cracă de stejar plină de frunze, ca să arătăm că nu voi am să ne atacăm inamicii; oamenii mei aveau totuși cămașile de zale pe ei și scuturile și armele lângă vâsle. Finan, mâna mea dreaptă, se ghenui lângă mine la cărmă să-l asculte amuzat pe părintele Willibald, care vorbea prea mult.

– Alți danezi au primit mila lui Hristos, Lord Uhtred, zise el.

Povestea tâmpeniile astăzi încă de când plecaseră de la Lundene, dar îl suportam, fiindcă mi-era simpatic. Willibald era un om înfocat, muncitor și vesel.

– Cu bunul ajutor al lui Dumnezeu, continuă el, vom răspândi lumina lui Hristos printre acești păgâni!

– De ce nu ne trimit danezii misionari? l-am întrebat.

– Dumnezeu nu îngăduie aceasta, zise Willibald, iar tovarășul său, un preot căruia i-am uitat de mult numele, încuviință solemn din cap.

– Poate au lucruri mai bune de făcut? am sugerat.

– Dacă danezii au urechi să audă, stăpâne, atunci vor primi mesajul lui Hristos cu bucurie și încântare! mă asigură Willibald.

– Ești un nărod, părinte, i-am zis cu drag. Știi căți misionari de-ai lui Alfred au fost căsăpiți?

– Toți trebuie să fim pregătiți pentru martiriu, stăpâne, spuse Willibald, nu foarte în largul lui.

– Li se varsă măruntaiele alea preoțești, am zis gânditor, li se scot ochii, li se taie boașele și li se smulge limba. Îți amintești de călugărul acela găsit la Yppe? Cum a murit amărâtul? l-am întrebat pe Finan.

Finan era un fugar din Irlanda, unde fusese crescut creștineste, deși religia lui era atât de amestecată cu legendele de prin partea locului, încât n-ai fi zis că era aceeași religie pe care o predica Willibald.

– L-au jupuit de viu pe săracul om, zise Finan.

– Au început de la degetele de la picioare?

Respuști Au luat pielea de pe el încet, cred că a durat ore în sir.

- N-au putut s-o tragă ușor, am zis, nu jupoi un om la fel ca un miel.

- Adevarat, spuse Finan, trebuie s-o smulgi cu putere!

- Era misionar, i-am zis lui Willibald.

- Și un binecuvântat martir, adăugă vesel Finan. Dar cred că s-au plictisit, fiindcă l-au hăcuit până la urmă. Au folosit un joagăr să-i taiă burta.

- Cred că a fost un topor, am zis.

- Nu, a fost un joagăr, stăpâne, insistă Finan rânjind, și unul cu dinți al dracu' de mari. L-au sfârtecat în două, da.

Părintele Willibald, care suferise întotdeauna de rău de mare, se cătina peste marginea copastiei.

Am întors corăbiile înspre sud. Estuarul Temesului e un loc nesigur, cu bancuri de mîl și curenți puternici, dar, cum navigam în apele acestea de cinci ani, abia dacă mă uitam la reperele de pe mal în timp ce vâsleam spre țărmul de la Scaepege. Și acolo, în fața mea, așteptând între două nave trase pe uscat, era inamicul. Danezii. Erau pe puțin o sută de oameni, toți în zale, toți cu coifuri, toți cu arme lucitoare.

- Am putea să-i măcelărim, i-am zis lui Finan, avem destui oameni.

- Ne-am înțeles să venim în pace, protestă părintele Willibald, ștergându-și gura cu o mâncă.

Avea dreptate, și aşa am și făcut.

Le-am poruncit celor de pe *Kenelm* și *Dragonul Călător* să țină aproape de țărmul mâlos, apoi am navigat spre apa puțin adâncă dintre cele două nave daneze. Prova lui *Seolferwulf* a scos un șuier când a încetinit și s-a oprit. Era bine înfiptă pe fundul apei, dar mareea era în flux, deci era în siguranță deocamdată. Am sărit de pe provă în nămolul rece și am înaintat cu greu înspre locul unde așteptau dușmanii noștri.

- Lord Uhtred, mă salută căpetenia daneză.

Rânci și-și desfăcu larg brațele. Era un tip îndesat, cu păr auriu și fâlcii proeminente. Barba îi era împletită în cinci șuvițe groase, legate cu copci de argint. Mâinile îi luceau de inele de

Respect pentru oameni și cărturi
aur și argint, iar cureauă de care atârna o spadă cu lama groasă era și ea ornată cu mult aur. Arăta înstărit, după cum și era, și ceva din sinceritatea feței lui îl făcea demn de încredere, ceea ce nu era.

– Sunt atât de fericit să te văd, dragul meu vechi prieten! îmi spuse el zâmbitor.

– Jarl Haesten, am răspuns, folosind titulatura pe care-i plăcea s-o audă, deși pentru mine Haesten nu era altceva decât un pirat.

Îl știam de ani întregi. Din păcate, îi salvasem viața cândva, și din ziua aceea tot încercam să-l omor, dar reușise să scape de fiecare dată. Îmi scăpase cu cinci ani înainte, și de atunci tot aflam de raidurile pe care le făcea în Francia. Adunase mari cantități de argint de acolo, avusese încă un fiu de la nevastă-sa și-și strânse o armată. Acum adusese optzeci de nave în Wessex.

– Speram ca Alfred să te trimită pe tine, spuse Haesten întinzându-mi mâna.

– Dacă Alfred nu mi-ar fi poruncit să vin în pace, i-am zis strângându-i mâna, ți-aș fi tăiat deja capul de pe umeri.

– Latri mult, dar cu cât latră mai tare o javră, cu atât mușcă mai slab, râse el.

Am trecut asta cu vederea. Nu venisem să mă lupt, ci să îndeplinesc ordinul lui Alfred, iar regele îmi poruncise să-i aduc lui Haesten niște misionari. Willibald și însoțitorul său, aduși la mal de oamenii mei, au venit lângă mine, zâmbind nervos. Ambii preoți vorbeau daneza, de aceea fuseseră aleși. Îi adusese de asemenea lui Haesten și daruri bogate, însă el se prefăcu indiferent și insistă să-l însoțesc în tabără.

Scaepege nu era tabără principală a lui Haesten, aceea se afla mai la est, unde cele optzeci de nave ale sale erau trase pe un mal apărat de o fortificație proaspăt construită. Nevrând să-mi dea prilejul să-i văd fortăreața, ceruse insistent ca emisarii lui Alfred să vină pe câmpul de la Scaepege, care și vara e un loc cu bălti reci, măcriș și mlaștini. Sosise acolo cu două zile înainte și-și făcuse o întăritură simplă dintr-un gard din tufe

țepoase în jurul unei bucăți de teren mai înalte, în interiorul căreia ridicase două corturi din pânză de vele.

– Să mâncăm, Lord Uhtred, m-a invitat mărinimos, arătând înspre o masă înconjurate de douăsprezece scaune.

Finan, alți doi soldați și cei doi preoți mă însoțiră, dar Haesten nu îngădui ca preoții să stea la masă.

– N-am incredere în vrăjitorii creștini, aşa c-o să stea pe jos.

Mâncarea, o tocană de pește cu pâine tare ca piatra, era servită de slave goale pe jumătate, nu mai mari de paisprezece-cincisprezece ani, toate saxone.

Hasten le umilea pe fete ca să mă provoace și-mi urmărea atent reacția.

– Sunt din Wessex? l-am întrebat.

– Bineînțeles că nu, zise, părând jignit de întrebare. Le-am luat din Anglia de Est. O vrei pe vreuna? Uite, cea mică de acolo are sănii țepeni ca merele!

Am întrebat-o pe cea cu sănii ca merele de unde fusese capturată, dar ea nu făcu decât să-și scuture capul în tăcere, prea speriată să răspundă. Mi-a turnat bere îndulcită cu fructe.

– De unde ești? am întrebat-o din nou.

Haesten se uită la fată, cu ochii lipiți de sănii ei.

– Răspunde-i seniorului, ii zise în engleză.

– Nu știu, stăpâne, îngăimă ea.

– Wessex? Anglia de Est? De unde?

– Un sat, stăpâne.

Lămurit că atâta știa, i-am făcut semn cu mâna să plece.

– Soția ta e bine? mă întrebă Haesten, uitându-se după fată.

– Da, este.

– Mă bucur, spuse el destul de convingător, apoi ochii lui vicleni luciră veseli. Vârându-și lingura cu zeamă de pește în gură și lăsând să i se scurgă pe barbă, adăugă: Deci, care este mesajul stăpânului tău pentru mine?

– Să părăsești Wessexul.

– Să părăsesc Wessexul! Părând șocat, arătă cu mâna mlaștinile dezolante. De ce ar vrea cineva să părăsească un astfel de loc, Lord Uhtred?